

KAUSIKONSERTTI

Fantastinen sinfonia

OULU
SINFONIA

Perjantai 17.5.2024 klo 19.00
Madetojan sali

Nathanaël Iselin kapellimestari
Michał Konopiński klarinetti
Oulu Sinfonia

Käsiohjelma 3 €

Ohjelma

Nathanaël Iselin kapellimestari
Michał Konopiński klarinetti
Oulu Sinfonia

Claude Debussy (1862–1918):
Rapsodia klarinetille ja orkesterille
(1909–10; 1911)

Hector Berlioz (1803–1869):
Fantastinen sinfonia op. 14
(1830)

I Rêveries – Passions
II Un bal
III Scène aux champs
IV Marche au supplice
V Songe d'une nuit de sabbat

Kesto noin 70 min (ei väliaikaa)

Varaslähtö Ravintola Preludissa klo 18.30.
Keskustelu illan konsertista.

Kun ranskalaiset maalarit lähtivät ulos ateljeistaan ja maalasivat nopein vedoin vaikutelmiaan maisemista, kriitikot alkoivat pilkata heitä impressionisteiksi. Sama leima annettiin **Claude Debussyn** musiikille, lähinnä siksi, että Debussy oli taidemaalareiden ikätoveri ja ranskalainen. Säveltäjä ei pitänyt termistä eikä sen yhdistämisestä musiikkiinsa, mistä huolimatta hänet tunnetaan impressionistisena säveltäjänä. Hänen musiikkinsa on tarkkaan sävellettyä pienimpiä yksityiskohtia myöten, mutta se luo vaikutelman hetkessä syntyneestä improvisaatiosta.

Ranskassa uskotaan, että musiikin modernismi alkoi Debussyn eroottisen raukeasta orkesteriteoksesta *Faunin iltapäivä* (1894). Siinä Debussy esitteli ensimmäisen kerran lumoa- van, täysin uudenlaisen musiikin maailman, jota *Rapsodia* jatkaa ilman tarinallista yhteyttä. Musiikkinsa ainekset Debussy kokosi hyvin erilaisista lähteistä. Hän rakasti **Chopinin** musiikkia, häntä kiehoi aasialainen eksotiikka ja indonesialainen gamelan-musiikki, hän piti **Wagnerin** draamaa *Tristan ja Isolde* maailman parhaana sävellyksenä ja oli aina valmis innostumaan jostain

uudesta ja tuntemattomasta. Vanhat ranskalaiset hyveet, musiikin sointi ja väri, ovat Debussyn musiikissa aina pinnassa, harmonia vie usein oudoille vesille ja rakenne on vapaa saksalaisesta järjestelmällisyydestä.

Rapsodia syntyi alun perin Pariisin konservatorion tilauksesta kilpailu- ohjelmistoksi ja oli tässä vaiheessa teos klarinetille ja pianolle. Vuotta myöhemmin Debussy teki siitä orkesteriversion, joka on ihmeellisten, vaihtuvien tunnelmiensa ansiosta suosittu teos. Vaikka sen alkupe- räinen otsikko *Première rhapsodie* (ensimmäinen rapsodia) lupaillee jatko-osia, teos on Debussyn tuotan- nassa ainoa lajiaan.

Debussyn *Faunin iltapäivän* tavoin **Berliozin** *Fantastinen sinfonia* on merkittävä rajapyykki musiikin histo- riassa. 1830 valmistunut teos oli aivan uudenlainen toteutus siitä, mikä miellettiin sinfoniaksi. Etu- päässä saksankielisen Euroopan alueella kukoistaneen sinfonian oli kehittänyt **Joseph Haydn** ja jalosta- nut **Ludwig van Beethoven** suuren orkesterin sanattomaksi ilmaisu- muodoksi. Mutta Berlioz sävelsikin infonian, jossa on tarina ja joka värit- tää tuon tarinan ennen kuulematto- malla tavalla, hyödyntäen orkesterin

Toivon ja pelon sekoitus, onnen hetket ja synkät ajatukset soivat hitaassa adagio-osassa.

monien eri soittimien mahdollisuuksia synnyttää vastustamattomia sointeja yhdessä ja erikseen.

Fantastista sinfoniaa voi hyvällä syyllä kutsua autofiktiiviseksi teokseksi, sillä se kuvaa nuoren säveltäjän kiihkeätä rakkaustarinaa. Päähenkilö on nimetön nuori nero, joka rakastuu epätoivoisesti hänet torjuvaan naiseen ja sekoittaa päänsä oopiumilla joutuen omituisten näkyjen valtaan. Näin sinfoniassa yhdistyvät kaksi ajan taiteilijoiden muoti-ilmiötä: kiihkeä, intohimoinen rakkaus ja luovia taiteilijoita inspiroiva oopiumi, jota ei osattu pitää vaarallisena huumausaineena.

Nimetön nuori nero on tietysti Berlioz ja hänen vimmiaisesti rakastamansa nainen irlantilainen näyttelijä **Harriet Smithson**. Berlioz näki Smithsonin esittävän Pariisissa Ofeliaa **Shakespearen** *Hamletissa* ja rakastui oitis. Hän pommitti näyttelijää kirjeillä, mutta tämä ei vastannut, kunnes vuonna 1832 kuuli *Fantasti-*

sen sinfonian ja ymmärsi sen kertovan säveltäjän rakkaudesta häneen. Smithson ja Berlioz menivät naimisiin lokakuussa 1833 ja saivat yhden lapsen.

Berlioz on kirjoittanut sinfonian viiden osan tapahtumat, joista tässä lyhenelmät vapaina suomennoksina:

Haaveita - intohimoja

Nuori muusikko näkee ensimmäistä kertaa naisen, jossa ovat kaikki ne ihanteelliset ominaisuudet, joista hän on haaveillut. Hän rakastuu mieli-puolisesti. Merkillisellä tavalla nainen esiintyy taiteilijan mielessä musiikina, joka kuvastaa niin intohimoa kuin naisen jaloa ja arkaa luonnetta.

Tämä melodia jahtaa taiteilijaa jatkuvasti, ja siitä tulee hänelle eräänlainen *idée fixe*. Sen tähden osan ja teoksen aloittava melodia toistuu sinfonian kaikissa osissa. Ensimmäinen osa alkaa taiteilijan surumielisellä haaveilulla, häiriintyy ohikiihtävistä iloista, ajautuu intohimoon,

mustasukkaisuuteen, hellyyteen ja kyyneliin.

Tanssiaiset

Taiteilija joutuu vastakkaisiin ympäristöihin, ensin myrskyisään juhlaan, sitten kauniin luonnon rauhaan. Mutta kaikkialla, kaupungissa ja pelloilla, rakastetun kuva soi hänen mielessään aiheuttaen tuskaa.

Maalaismaisema

Eräänä iltana ollessaan maalla taiteilija kuulee kahden paimenen kutsuvan karjaa huiluilla. Tämä pastoraalinen duetto, maalaismaisema ja tuulen ääni puissa rauhoittavat levottoman mielen. Taiteilija pohtii yksinäisyyttään ja uskoo sen olevan pian ohi samalla, kun pelkää rakastetun löytävän jonkun toisen. Toivon ja pelon sekoitus, onnen hetket ja synkät ajatukset soivat hitaassa adagio-osassa. Lopussa toinen paimenista jatkaa soittoaan, vaikka toinen ei enää vastaa. Jostain kaukaa kuuluu ukkonen... yksinäisyys... hiljaisuus...

Marssi mestauslavalle

Epätoivoissaan taiteilija ottaa oopiumia. Annos tempaisee hänet mitä kauheimpaan uneen, jossa hänet tuomitaan kuolemaan rakastettunsa tappamisesta. Hän seuraa sivusta omaa teloitustaan giljotiinilla. Tuomittujen kulkue etenee marssin tahdissa synkkänä ja juhlavana. Lopussa *idée fixe* -melodia alkaa soida mutta katkeaa kesken.

Mestausyön uni

Taiteilija näkee itsensä keskellä aaveita, velhoja ja hirviöitä, jotka viettävät hänen hautajaisiaan. Hän kuulee outoja ääniä, valituksia, naurunpurkauksia, kaukaisia itkuja ja rakastettunsa melodian, mutta nyt se on menettänyt jalon ja aran luonteensa. Se on vain tanssi, välinpitämätön, yksinkertainen ja groteski, hän, joka on tulossa hautajaisiin... riemuitsee saapuessaan... ja liittyy pirulliseen orgiaan. Kuullaan kirkonkellot, burleski-parodia kuolinmessun *Dies iræsta* ja noitien tanssi. ♥

Nathanaël Iselin © Theresa Paval

Nathanaël Iselin kapellimestari

Kapellimestari **Nathanaël Iselin** oli yksi vuoden 2021 Kansainvälisen Jorma Panula -kapellimestarikilpailun kolmesta jaetun ensimmäisen palkinnon voittajasta. Hänelle myönnettiin myös kilpailun orkesteripalkinto. Ranskalaissyntyinen Iselin on asettunut Alankomaihin ja Skandinaviaan. Menestys Panula-kilpailussa vei hänet Islannin sinfoniaorkesterin residenssikapellimestariksi. Islannin lisäksi hän on vieraillut useiden tanskalaisten ja suomalaisten Farvostettujen orkestereiden kapellimestarina. Kapellimestarin assistenttina ja apulaiskapellimestarina hän on toiminut myös Bernin oopperassa ja Radion sinfoniaorkesterissa. Taustaltaan lyömäsoittaja Iselin on suorittanut kapellimestariopintoja Pariisin konservatoriossa, Sibelius-Akatemiassa, Zürichin taidekorkeakoulussa ja Tanskan kuninkaallisessa musiikkiakatemiassa Kööpenhaminassa. ♡

Michal Konopiński © Kati Leinonen

Michał Konopiński klarinetti

Puolalaissyntyinen klarinettitaiteilija **Michał Konopiński** suoritti musiikin kandidaatin tutkintonsa Poznańin musiikkiakatemiassa ja jatkoi sitten opintojaan Sibelius-Akatemian maisteriohjelmassa, josta valmistui vuonna 2019. Hän on vieraillut muun muassa Helsingin ja Turun kaupunginorkestereiden, Kansallisoopperan orkesterin ja Tapiola Sinfoniettan riveissä ennen nykyistä tehtäväänsä Oulu Sinfonian klarinetin äänenjohtajana. Nykymusiikkiin keskittyviä projekteja hän on ollut toteuttamassa Umuu -orkesterissa Tulkinnanvaraista -sarjassa, Kamariorkesterin Avantissa ja Kalevi Aho -triossa. Hän on vieraillut Saksassa Aalenin sinfoniaorkesterin solistina ja vuonna 2021 hän soitti oman orkesterinsa solistina Kalevi Ahon klarinettikonserton kapellimestari Anu Talin johdolla. ♥

Oulu Sinfonia on maamme pohjoisin sinfoniaorkesteri. Konsertoimme viikoittain Oulun Musiikkikeskuksen Madetojan salissa. Orkesteri aloitti toimintansa vuonna 1937, sai oikeuden käyttää kaupunginorkesterin nimeä vuonna 1954 ja kunnallistettiin vuonna 1961. Nykyinen nimi otettiin käyttöön vuonna 2005.

Kausikonsertit ovat orkesterin vahva perusta. Ohjelmiston täydentävät erilaiset konserttisisällöt kuten oopperat ja näyttämöproduktiot, elokuvakonsertit, etno- ja jazzmusiikki ja muut rytmimusiikin konsertit. Lapsille ja nuorille on säännöllistä tarjontaa. Viime vuosina syyskausi on alkanut jalkautumiskonserpteilla palvelutaloihin ja kouluihin koko Oulun alueella.

Orkesterin levytyksiin lukeutuvat mm. **Leevi Madetojan** koko orkesterituotanto ja *Okon Fuoko* -balettipantomiihin levytyks **Arvo Volmerin** johtamana. Nimikko-säveltäjänä vuosina 1997–2009 olleen **Olli Kortekankaan** ooppera *Messenius ja Lucia* sai ensi-iltansa syksyllä 2005, ja samalla ooppera levytettiin Volmerin johdolla. Vuonna 2009 ilmestyi **Mozartin** aarioita ja alkusoittoja sisältävä levy, jonka kapellimestarina on **Dmitri Slobodeniouk** ja solistina **Helena Juntunen**. Keväällä 2013 ilmestyi **Kimmo Hakolan** ja **Toshio Hosokawan** kitara-konsertot sisältävä levy, solistina **Timo**

Korhonen ja kapellimestarina **Santtu-Matias Rouvali**. Lokakuussa 2016 Ondine julkaisi **Klamin** ja **Englundin** viulukonserttojen levytyksen, jonka Oulu Sinfonia teki viulutaiteilija **Benjamin Schmidin** kanssa **Johannes Gustavssonin** johdolla. Syyskuussa 2021 ilmestyi *Kaiken maailman kehtolauluja* -levy, joka sisältää **Ismo Alangon** tuotantoa, levytyksen johti **Jaakko Kuusisto**, ja lokakuussa 2021 *Sininen Pallo* -lastenlevy, jossa mukana ovat **Tuomo Rannankari** sekä Teuvo Pakalan musiikkiluokat ja kapellimestarina **Jaakko Jauhiainen**. Elokuussa 2022 orkesterilta kuultavaksi saatiin ruotsalaisen sinfonikon **Ludvig Normanin** musiikkia sisältävä levy, jolla kapellimestarina toimi Johannes Gustavsson. Tuorein levy, **Rumon Gamban** johdolla levytetty suomalaisia alkusoittoja sisältävä *Overtures From Finland* on elokuulta 2023.

Orkesterin kapellimestareita ja kehittäjiä ovat viime vuosikymmeninä olleet **Urpo Pesonen**, **Paavo Rautio**, **Onni Kelo**, **Rauno Rännäli**, **Ari Angervo**, **Peeter Lilje**, **Arvo Volmer**, **Dmitri Slobodeniouk** ja **Anna-Maria Helsing**. Päävierailijoina ovat toimineet **John Storgårds**, **Susanna Mälkki** ja **Jaakko Kuusisto**. Syksyllä 2013 ylikapellimestarikautensa aloittaneen Johannes Gustavssonin kausi päättyi kevääseen 2021. Tammikuussa 2022 orkesterin ylikapellimestarina aloitti Rumon Gamba. ♥

Orkesterin Pulssi sykkii elämyksiä!

Oulu Sinfonian kannatusyhdistys Orkesterin Pulssi ry sykkii jäsenilleen yhä syvempiä kokemuksia musiikista.

Jäsentapaamisten pitkät taiteilijahaastattelut jatkavat siitä, mihin Varaslähtöjen lyhyet päättyvät. Oulu Sinfonian muusikoiden Virtuosi Ultimi -stipendigaala helmikuussa on Oulun kevätkauden huippuohjelma.

Matkatiimimme järjestämät laadukkaat konserttimatkat johtavat kävijänsä mukavassa seurassa uusille musiikin seuduille.

Toiminnoillaan Orkesterin Pulssi rahoittaa Oulu Sinfonian muusikkojen Virtuosi Ultimi -stipendejä ja muuta tukeaan Oulu Sinfoniale.

Liity jäseneksi!

www.orkesterinpulssi.fi

OULU SINFONIAN MUUSIKOT

I VIULU

Lasse Joamets,
 I konserttimestari
 Mikko Sorri,
 I konserttimestari
 Heidi Ilmolahti, äj
 Mia Ohenoja, välj
 Johanna Korhonen
 Tiina Kortelainen
 Oksana Kumpulainen
 Silja Lassila *
 Aino Liikanen
 Nadya Pugacheva
 Ismo Sirén

II VIULU

Maija Wesslund, äj
 Iida Zelenski, välj
 Laura Kangas
 Anna-Briitta Karjalainen *
 Sari Karppinen
 Sari Suihkonen
 Toni Tuovinen
 Suvi Tönkyrä-Runsteen *
 Anita Virkkala

ALTTOVIULU

Johanna Tuikka, äj
 Anniina Matinlassi
 Helinä Nissi
 Philip Runsteen *
 Anna-Maija Rousselle
 Emiliano Travasino

SELLO

Oliver Erlich, soolosellisti
 Greta Ernesaks, äj
 Anna Liukkonen
 Sofie Spanget Takkula *
 Janne Varis
 Harri Österman

KONTRABASSO

Antoine Greuzard, äj
 Anne Seppänen, välj
 Fanni Hoppari
 Terhi Lassila

HUILU

Albert Stupak, äj
 Emma Tessier, välj
 Senja Mäki *

OBOE

Matti Kettunen, äj
 Paula Nurila, välj
 Antti Turtiainen

KLARINETTI

Michał Konopiński, äj
 Yung-Yuan Chiang, välj *
 Kenneth Sjöwall

FAGOTTI

Eri Ikeda, äj
 Ann-Louise Wägar, välj
 Alexei Dmitriev *
 Lorenzo Leone

KÄYRÄTORVI

Lauri Vasala, äj
 Matias Nässi, välj
 Yi-Ling Shih *
 Jukka Yletyinen

TRUMPETTI

Thomas Petit, äj
 Jukka-Pekka Peltoniemi, välj
 Fabio Barros Aguiar
 Inka Pärssinen *

PASUUNA

Jiahui Qui, äj *
 Jukka Myllys, välj
 Aksel Salmioranta *
 Wen Hong Low

TUUBA

Nuppu Salmioranta *

PATARUMMUT

Petri Hänninen, äj
 Sho Kubota *

LYÖMÄSOITTIMET

I-Han Fu, äj
 Fabian Paul *

HARPPU

Olga Benito *
 Hilda Kunnola *

äj = äänenjohtaja välj = varaäänienjohtaja * = tilapäinen kiinnitys

oulusinfonia.fi

Syyskausi 2024 julkaistaan ja myynti alkaa 17.5.

Kausikortti

myynnissä 17.5.–30.8.2024

Minisarja 6

myynnissä 17.5.–30.10.2024

Minisarja 3

myynnissä 17.5.–14.11.2024

Erikoissarja

myynnissä 17.5.–8.11.2024

Oulun Musiikkikeskus
Leevi Madetojan katu 3,
PL 4, 90015 OULUN KAUPUNKI

oulusinfonia.fi

Lippujen myynti:

MADETOJAN SALIN LIPPUKAUPPA

Oulun Musiikkikeskus
Leevi Madetojan katu 3, Oulu
Puh. 050 594 9704
Avoinna Oulu Sinfonian konserttipäivisin
klo 11–19 sekä väliajalla.

TICKETMASTER

Puhelinpalvelu: 0600 10 800
(2,00 €/min. + pvm), avoinna
ma–pe klo 8–21, la 8–21 ja su 10–18.

Verkkokauppa: www.ticketmaster.fi
(ei kausikortit eikä minisarjat):

*Ticketmasterilla on ympäri Suomen
yli 80 lippukauppaa, joista voit ostaa
lippuja sekä noutaa varauksesi.*